

Territori de Masies: ni un quadre pictòric ni tampoc un museu

La cooperativa evita crear o potenciar idees folklòriques i romàntiques del món rural com ara la tranquil·litat | Els productes agroalimentaris propis de Territori són les croquetes, les pizzes i enguany han començat a fer farina ecològica de blats antics i moderns | Territori de Masies es reafirma en la necessitat que tothom del territori pugui viure treballant del que vol treballar, per això a part d'agroalimentació també s'ha enfocat en activitats culturals i artístiques

El Santuari del Miracle és el centre neuràlgic de Territori de Masies. És on hi ha l'oficina i on es poden comprar productes de la cooperativa. | Anna Pujol Navarro

Amb la campanya *Mou-te BÉ pel Territori*, la cooperativa rural del Baix Solsonès i rodalia Territori de Masies explica i reivindica el paisatge des d'un vessant popular. Les treballadores de la cooperativa, Mercè Codina, Marina Vilaseca i Marta Closa, coincideixen en el fet que Territori de Masies «som pobles de pagès i no un quadre pictòric, ni tampoc un museu. Ens nodrim de l'entorn per produir aliment, refugi i poble».

Aquests objectius conformen la base de la campanya de senyalitzacions i bones pràctiques per a visitants als boscos, en el marc del projecte d'educació i sensibilització ambiental Bassadòria. Tanmateix, també són objectius comuns i transversals de la cooperativa en tots els seus projectes, que s'aniran detallant en aquest retrat. «Per gaudir d'uns boscos i paisatges plens de salut, fa falta que els pobles siguin plens de vida. Amb *Mou-te BÉ pel Territori* mostrem la voluntat de divulgar i reivindicar els paisatges agroforestals des de la seva globalitat, defugint presentar-los des d'una visió pintoresca, evitant crear o potenciar idees folklòriques i romàntiques com ara la

tranquil·litat», continuen. El *Costumari del bon visitant al bosc* compta amb quinze bones pràctiques, entre les quals trobem «aparcar sense obstaculitzar el pas, generar el mínim de brossa i col·locar-la on toca, evitar circular amb vehicles per pistes o camins forestals després de la pluja o fer nit al bosc en els llocs permesos o fent-ho saber al veïnat».

Els diversos cartells i adhesius es poden comprar a la botiga online de la cooperativa. Foto: Anna Pujol Navarro

Els materials, que es poden comprar a la botiga en línia, són tant per ajuntaments com per allotjaments turístics o de restauració, o per qui vulgui, i consten de cartells que es poden descarregar o comprar impresos en cartolina, cartró ploma o xapa metàl·lica a la botiga online. A parts dels costumaris, també s'hi poden trobar cartells de senyalització i divulgació sobre la caça, sobre els ramats, de benvinguda al poble i adhesius amb lemes com ara «No volem brutícia per veïna!», «Circulem amb cura» o «Aparquem bé, ho sabem fer!». A la botiga online de la cooperativa, a més, s'hi pot trobar la segona edició de la Guia il·lustrada dels paisatges del Territori de Masies, feta vint-i-cinc anys després dels focs del 98, que formapart de la campanya. «Perquè el paisatge no hauria cremat tant si estigués ben cuidat», explica Marina Vilaseca, destacant la relació del foc amb els pobles rurals i els diversos components del paisatge. La guia es basa a explicar la gestió forestal des de l'educació ambiental.

A més de l'ampli ventall de publicacions, a la botiga virtual també s'hi poden trobar tot de productes agroalimentaris i artesans de persones sòcies de la cooperativa o propis, com ara les croquetes, les pizzes i les farines de blats antics i moderns cultivats per diverses sòcies agràries que produeixen amb certificació ecològica. «Hem començat amb blat tujena i ara donarem pas al sègol. El blat tujena ens ha donat pans i pastisseria molt aromàtics i el sègol és un conreu mil·lenari històricament menystingut», continua Marina Vilaseca. La primera fornada important serà el setembre del 2024, però fins al moment han anat desenvolupant una prova pilot de planificació productiva, a través de l'organització social de les sòcies agràries i de l'acompanyament del Pep

Bové de Cal Pauet, que des de l'Espunyola, fa anys que recupera i cultiva blats antics i tradicionals i compta amb un molí fariner. Pel que fa a l'equipament, Territori de Masies ha començat fent servir el molí de Cal Pauet, però té la intenció d'acabar tenint equipament propi.

Les publicacions de la cooperativa aporten vessants històrics i d'educació ambiental per explicar el paisatge agroforestal. Foto: Aleix Auber

«La farina ecològica de Territori de Masies existeix gràcies a la inquietud de sòcies agràries que cultiven cereal ecològic per lluitar contra el contrasentit que a un país tan cerealícola com el Baix Solsonès i rodalia, el cereal i farina que es consumeix no estigui conreat a casa nostra», segons Vilaseca i Codina. Les sòcies agràries que ho han impulsat són Dolors Mas, de Cal Piquet de Vallferosa; Arnau Vilaseca, de Cal Palà de Prades de la Molsosa; Pilar Clotet, del Molí de Bonsfills de Vallmanya i Joan Moncunill de Moncunill d'Ardèvol.

Dolors Mas, a més de ser sòcia agrària i cultivar cereal ecològic a casa seva, també compta amb un allotjament de turisme rural amb el qual han donat suport a les diverses iniciatives turístiques i de producte local que Territori de Masies ha desenvolupat. Com els serveis de Nevera Plena, que ofereix l'opció als visitants de comprar productes locals i trobar-los a la nevera de l'establiment turístic en arribar-hi, i la Cistella de Territori, per adquirir lots de preus tancats amb productes agroalimentaris i artesans.

Mercè Codina amb una de les senyalitzacions de la campanya Mou-te BÉ pel Territori. Foto: Anna Pujol Navarro

D'ençà que Territori de Masies va néixer el 2009 en el marc del Projecte Actua de la cooperativa L'Arada, no ha parat de transformar-se i transformar. Es va organitzar com a associació el 2013, i el 2019 iniciava el procés de cooperativització. «El producte agroalimentari sempre ha tingut pes a Territori de Masies, i ara la cultura i les arts també estan agafant més importància, ja que fins ara eren contextuals o un valor afegit per a les activitats organitzades», explica Mercè Codina. «Ara volem generar un espai cultural i hem posat energia en la part de cultura comunitària», continua Marina Vilaseca. A mitjans del passat mes d'abril, la sinergia entre diferents sòcies va portar a la celebració del Viu Fest. Territori de Masies va ajudar-hi buscant recursos i cuinant-hi producte local. La també treballadora de la cooperativa Marta Closa ens explica que, darrerament, els productes de Territori de Masies s'han pogut trobar a la Fira de Sant Ponç de Prades amb parada de productes i tast de croquetes i pizzes de Territori de Masies, al tast a la Fira de Sant Isidre de Solsona i a la segona edició de Bosc(o) Sonor als Quadrells de la Molsosa, en una trobada d'art, filosofia i música en viu. «A l'estiu vindran més coses com el Tast a la Plaça de Calaf i la Diada de Territori de Masies», conclou.

La cooperativa rural es reafirma en la necessitat que tothom del territori «pugui viure treballant del que vol treballar. Sigui pagesia o cultura, ja que no només es tracta de treballar, sinó de menjar i alimentar-nos culturalment. De tenir una oferta cultural i un dinamisme cultural que ens ajudi a viure millor», conclou Vilaseca. I això només és possible si es coopera, en lloc de competir.

[Entrevista publicada en col·laboració amb Jornal.cat]